

Rutin för vårdintyg inom kommunal vård och omsorg

Diarienummer: 13/SN 0054
Paragraf: Delegation
Beslutsinstans: MAS och MAR
Beslutsdatum: 2022-11-28

Informationsklassning:
Dokumentansvarig: MAS och MAR socialförvaltning
Giltighetstid:

Föregående diarienummer:
Föregående beslutsdatum: 2022-11-28
Föregående beslutsinstans:
Föregående paragraf:

Rutin för vårdintyg

Inledning

Nödvändigt med tvångsvård i vissa fall

En person med allvarlig psykisk störning kan tvingas att bli vårdad mot sin vilja med hjälp av psykiatrisk tvångsvård. Att tvinga någon till tvångsvård mot dennes vilja är ett stort ingrepp i integriteten, men ibland kan det vara nödvändigt om man till exempel är psykotisk och har självmordstankar eller är farlig för andra människor. Lagen om psykiatrisk tvångsvård, LPT, finns för att skydda både den som blivit psykiskt sjuk och omgivningen.

Följande text är hämtat ur lagen om psykiatrisk tvångsvård

”Intagning för tvångsvård

4 § Ett beslut om intagning på en sjukvårdsinrättning för tvångsvård får inte fattas utan att ett läkarintyg (vårdintyg) har utfärdats, av vilket det framgår att det finns sannolika skäl för att förutsättningarna för sluten psykiatrisk tvångsvård av patienten är uppfyllda. Vårdintyget ska grundas på en särskild läkarundersökning.

En undersökning för vårdintyg får företas endast om det finns skälig anledning till det. Undersökningen utförs av en legitimerad läkare. Om undersökningen inte kan utföras med patientens samtycke, får patienten tas om hand för undersökning. Beslut om sådant omhändertagande får fattas endast av en läkare i allmän tjänst eller av en läkare som enligt avtal med landstinget har till uppgift att utföra undersökningar för vårdintyg. Lag (2008:415).

5 § Vårdintyget får utfärdas endast i omedelbar anslutning till undersökningen. Det skall, utöver ett uttalande enligt 4 § om förutsättningarna för tvångsvård av patienten, innehålla en redogörelse för den psykiska störningen och de omständigheter i övrigt som ger upphov till vårdbehovet.

Vid utfärdande av vårdintyg gäller bestämmelserna om jäv i 11 och 12 §§ förvaltningslagen (1986:223) även för läkare som utövar yrket enskilt.

Den läkare som har utfärdat vårdintyget skall se till att det snarast kommer till den sjukvårdsinrättning där frågan om intagning för tvångsvård skall prövas.

6 § En patient får, sedan vårdintyg har utfärdats, efter beslut av läkare hållas kvar på vårdinrättningen tills frågan om intagning har avgjorts. Om andra åtgärder inte är tillräckliga, får det tvång användas som är nödvändigt för att hindra patienten att lämna den del av vårdinrättningen där patienten skall vistas, för att upprätthålla ordningen på inrättningen eller för att tillgodose säkerheten i vården.

Rutin för vårdintyg

Sida 1 (2)

Om det är nödvändigt får patienten, sedan beslut om att hålla kvar denne har fattats, kroppsvisiteras eller ytligt kropps besiktigas för kontroll av att denne inte bär på sig egendom som anges i 21 §. Föreskrifterna i 23 och 24 §§ skall därvid tillämpas. Lag (2000:353).

6 a § I sådana fall som anges i 19 § eller 20 § får en patient som hålls kvar enligt 6 § kortvarigt spännas fast med bälte eller liknande anordning eller kortvarigt hållas avskild från de andra patienterna.

En patient som hålls kvar enligt 6 § får, om det finns en överhängande fara för patientens liv eller hälsa, ges nödvändig behandling.

Beslut enligt denna paragraf fattas av legitimerad läkare. Lag (2000:353).

6 b § Frågan om intagning för sluten psykiatrisk tvångsvård ska avgöras skyndsamt efter undersökning av patienten, senast 24 timmar efter dennes ankomst till vårdinrättningen. Ett beslut om intagning får inte grundas på ett vårdintyg som är äldre än fyra dagar.

Beslut om intagning fattas av en chefsöverläkare vid en enhet för psykiatrisk vård. Beslutet får inte fattas av den läkare som har utfärdat vårdintyget. Lag (2008:415).”

Rutin

Följande ordning gäller i Motala hemsjukvård då behov av att få ut läkare för bedömning av vårdintyg föreligger:

1. Personal kontaktar tjänstgörande sjuksköterska för en första bedömning av patientens psykiska status
2. Tjänstgörande sjuksköterska åker tillsammans med kollega till patient för bedömning
3. Bedömning sker utifrån framtaget bedömningsunderlag, se psykiatripärm
4. Efter bedömning kontaktas alltid mobila teamet om behov anses föreligga av läkarbedömning inför eventuell tvångsvård/specialiserad psykiatri. Kontorstid förmedlar mobila teamet vidare kontakt till läkare. Jourtid kontaktar kommunens sjuksköterska primärvårdens bakjour, detta efter att mobila teamet/psykiatriker informerats om läget för patienten. Under jourtid har primärvårdens bakjour ansvar för att utföra den första vårdintygsbedömningen. Eventuell polishandräckning skall ordineras av läkare
5. Vid hot och våldssituationer ska berörd personal alltid kontakta polis via 112

Ny rutin	MAS -	Medicinskt ansvarig sjuksköterska
Reviderad 231128	MAS - Carina Lohm Isberg	Medicinskt ansvarig sjuksköterska
Reviderad	MAS -	Medicinskt ansvarig sjuksköterska